

Nástin koncepce rozvoje Domu umění města Brna pro léta 2013 - 2017

Terezie Petišková

Základní rysy budoucí činnosti Domu umění města Brna vidím v komunikaci s místní kulturní komunitou, v otevřenosti vůči aktuálním uměleckým tendencím, v akceptaci různorodých žánrů a názorů na umělecké scéně, ve vytvoření prostoru pro mezigenerační dialog na poli umění, ve formulování důležitých společensko kulturních témat pro skupinové výstavy a v prezentaci významných mezinárodních uměleckých projevů.

Působení Domu umění města Brna v sobě zahrnuje práci detašovanou do dvou lokalit: vlastní budovy Domu umění na Malinovského náměstí a Domu pánů z Kunštátu kde sídlí rovněž Galerie G 99. Důležitá je rovněž kontinuita a rozvoj započatých samostatných projektů jako je bienále Brno Art Open Sochy v ulicích nebo Brněnský architektonický manuál.

Dům umění m. Brna, Malinovského náměstí

Hlavní budovu Domu umění města Brna vnímám jako sály určené vyzrálým uměleckým projevům aktuální scény, ale i z historie výtvarného umění dvacátého století. Je zde třeba vytvořit prostor pro mezigenerační dialog, pro hledání vztahu současné umělecké produkce k modernímu vývoji výtvarné kultury. Dramaturgie plánu má kombinovat monografické a tematické výstavy: jednak autorské prezentace osobností, které bezprostředně komunikují s místním kulturním milieu, jednak umělců důležitých pro aktuální vývoj české výtvarné obce vůbec. Své místo ve výstavním plánu mají i zajímavé projevy z mezinárodního dění oboru, vybrané tak, aby doplňovaly místní stav profese nebo na něj reagovaly. Tyto monograficky zaměřené výstavy by se měly střídát s tematickými projekty, které by vizualizovaly různé problémové okruhy výtvarné tvorby současnosti i dvacátého století. Zejména tyto výstavy, věnované specifickým sociálně kulturním otázkám výtvarného umění, vyžadují dlouhodobou koncepční práci na formulování zajímavých témat-okruhů, budování odborných týmů ve spolupráci s externisty a jinými, výzkumnými institucemi, jako jsou vysoké umělecké školy apod.

Dům pánů z Kunštátu

Výstavní program této druhé budovy Domu umění m. Brna by se měl výrazně profilovat. Na rozdíl od sálů na Malinovského náměstí by měl být určen experimentálnější výstavním projektům pracovního či procesuálního charakteru. DPK by mohl fungovat jako specifická laboratoř umění. Současná podoba výstav, realizovaných prostřednictvím rozvojového programu vysokých škol, představuje jednu z možností smysluplného využití Domu pánů z Kunštátu i jeho financování. Ideální by bylo rozvíjení DPK jako koncepčně vytvořeného prostoru pro konfrontaci výkonů, vznikajících na uměleckých vysokých školách v České republice, včetně pobytových stipendií pro absolventy a prezentace výsledků jejich práce. Zdejší výstavní plán by měl rovněž zahrnovat různorodější žánrové přesahy směrem k architektuře, designu, fotografii.

Galerie G 99

Působila do roku 2011 v prostoru Domu pánů z Kunštátu a představovala typ kurátorské galerie orientované na aktuální scénu. Ideální by bylo začlenit její program znovu do této budovy a do dialogu s projekty nastupujících mladých umělců, vystavujících v rámci rozvojového programu vš.

Bienále Brno Art Open. Sochy v ulicích

Umění ve veřejném prostoru je jedním ze zásadních soudobých témat, které potřebuje širokou odbornou diskusi a popularizaci této problematiky. Řada městských center v České republice prochází procesem revitalizace či rekonstrukce. Bienále Sochy v ulicích představují platformu, kde se tato diskuse může realizovat a rozvíjet.

Brněnský architektonický manuál

Mimořádný webový projekt Domu umění, mapující brněnskou architekturu, vzniklou mezi lety 1918 – 45 a poskytující přehledné výletní naučné stezky. Koherentní počín, orientovaný na kvalitu místní architektury, bohužel postrádá návaznost na aktuální výstavní plán Domu umění. Navíc svou orientací na první polovinu 20. století spíše patří k záběru činnosti architektonického oddělení Muzea města Brna. Ideální by bylo web rozvíjet směrem k dokumentaci zajímavých architektonických počínů od roku 1945 do současnosti a reagovat na jeho existenci prostřednictvím jak výstavního plánu, tak edukativních programů.

Financování a provoz

Dům umění města Brna je rozpočtovou organizací, pro kterou je zásadní finanční příspěvek města Brna. Významný podíl v rozpočtu představují prostředky získané z pronájmu suterénních místností Art Consulting Brno, restauraci v DUmB a Artové kavárně Trojka v DPK. Bohužel součet těchto financí v současné době dostačuje pouze na základní provoz instituce, otevírací dobu pouze pěti dnů v týdnu a omezené platy zaměstnanců..../ředitel, manažer a zástupce ředitele, 2x 0,5 úvazku pro kurátory, 0,5 úvazku na doprovodné programy, 0,5 úvazku pro PR, hlavní ekonom, účetní, sekretářka, ostraha, 3x celý úvazek na instalátory, hlídání zajišťuje agentura/. Pro realizaci výstav je podstatný, dosud každoročně úspěšně získaný, grant určený na výstavní plán MK ČR. V nedávné době rovněž Dům umění získal prostředky ze sponzorského daru brněnských plynáren.

Možnosti směřování

Práci týmu Domu umění m. Brna by zásadním způsobem podpořilo navýšení prostředků tak, aby byly výstavy opět smysluplně otevřeny šest dní v týdnu. Jako žádoucí také vidím návrat ke dvěma celým úvazkům pro odborné stálé kurátory. Tým plně zainteresovaných odborných pracovníků je podmínkou pro přípravu plnohodnotného programu dvou rozsáhlých výstavních budov.

Kromě již jmenovaných finančních zdrojů je třeba usilovat o koncepční spolupráci s vysokými uměleckými školami tak, aby v době přípravy rozvojových grantů byly finanční potřeby Domu umění na provoz DPK do projektů dobře začleněny.

Spolupráce s vysokými školami by měla přinést finanční podporu i smysluplný rozvoj edukativních programů k výstavám i na systematickém prostředkování výstav veřejnosti. Zvláště u výstav aktuálních, obtížně srozumitelných tendencí, je nutné vytvořit prostor pro jejich prostředkování.

Finanční zabezpečení tematických výstavních projektů do hlavní budovy by mělo rovněž vznikat ve spolupráci s dalšími institucemi a prostřednictvím dlouhodobých grantů.

K lepší návštěvnosti výstav by přispěla profesionalizace propagace pořadů DUmB, je nutné zlepšit přehlednost informací o programu na webu instituce.

Postup při realizaci nastíněné koncepce

- zvážení rezerv v provozu instituce prostřednictvím auditu
- revize propagace programu DUmB, mapování odborných, veřejných a edukativních institucí, které připadají do rámce potenciálních zájemců o výstavní program
- vymezení problémových okruhů pro tematické výstavy, oslovení externích spolupracovníků a příprava grantových žádostí
- oslovení uměleckých vysokých škol ke spolupráci na projektu pracovní galerie-laboratoře v Domě pánů z Kunštátu a příprava grantových projektů
- oslovení pedagogických fakult ke spolupráci na koncepčním rozpracování edukativních programů výstav DUmB a příprava grantových projektů